

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møtested:	Digitalt, TEAMS
Dato:	18.08.2025
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Ekstramøte utenom møteplan 2025

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 26/25	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 27/25	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for bygging av utedo til foreningshytte i Strompdalen, Lomsdal-Visten nasjonalpark		2025/5420
ST 28/25	Strauman landskapsvernområde - søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende vei til Sætra.		2024/7094
ST 29/25	Høring - Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til gjenreising av siste våningshus på Lomsdalsgarden, Brønnøy - Lomsdal-Visten nasjonalpark		2022/6335
ST 30/25	Eventuelt		

ST 26/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Arkivsaksnr: 2025/5420-2

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 08.07.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	27/25	18.08.2025

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for bygging av utedo til foreningshytte i Strompdalen, Lomsdal-Visten nasjonalpark

Vedlegg:

- 1 Søknad - bygging av nytt utedo 02.07.2025.docx

Forvalters tilrådning

DNT Sør-Helgeland gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimiedajve for oppsetting utedo, gnr 186 bnr 1 i Brønnøy, slik beskrevet i søknaden. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3.1.3 bokstav g.

Vilkår:

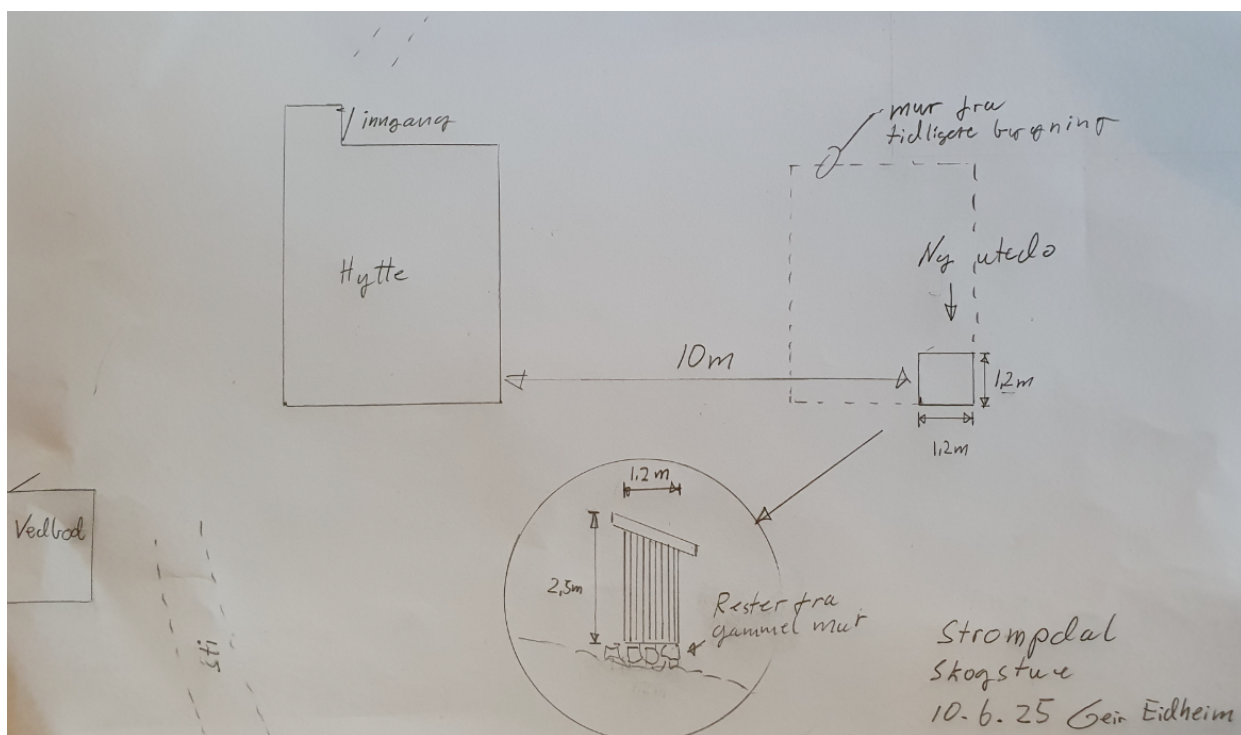
- Utedoen settes opp slik som beskrevet i søknad og etter innlevert tegning.
- Uedo skal beises/males i matte naturfarger (eksempelvis samme farge som hytta)
- Taktekking skal utføres med materialer som gir ikke-reflekterende overflate.
- Byggearbeidet må være ferdig og tunet ryddet (byggematerialer og avfall fjernes) innen 1. september 2027.

Vedtaket sendes med kopi til Brønnøy kommune.

Søknaden

DNT Sør-Helgeland ved Arild Strømmen søker i epost den 2. juli 2025 om å få rive eksisterende utedo ved foreningshytte i Strompdalen, Brønnøy og bygge opp et tilsvarende bygg på annen plassering.

Foreningen skriver i søknaden om dagens løsning «*Denne løsningen har aldri fungert særlig bra. Uthuset ligger i myrholdig jord og er plassert nær bakken. Dette gjør at forråtnelse ikke skjer. I tillegg er kapasiteten dårlig. Det gjør at den må tømmes ofte, og det skal ikke mye til. Når det har vært skoleklasser på besøk er den ofte full. Det er på høy tid å få på plass en bedre løsning*»

Skisse: Tunet ved Stromdalshytte.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve som ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

- *Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde.*
- *Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner.*
- *Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen.*
- *Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem.*
- *Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

I utgangspunktet er det plantelivet i nasjonalparken vernet mot inngrep, jf § 3 punkt 2, men forskriftens punkt § 3 punkt 2.3.a åpner opp for at nasjonalparkstyret kan innvilge uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken.

I tillegg til verneforskriften skal søknaden vurderes opp mot prinsippene i naturmangfoldloven § 8 – 12.

Vurdering av saken

Det framgår av naturmangfoldlovens § 8 at alle vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det. Strompdalen ble vernet som naturreservat gjennom verneplan for barskog i 1992. Området ble i den forbindelsen kartlagt av Norsk institutt for naturforskning (regionrapport for Midt-Norge,

1988). I 2012 gjennomførte Bioforsk Nord Tjøtta botaniske registreringer på kulturmarka i Strompdalen på oppdrag fra nasjonalparkstyret (rapport 12/2013). Opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra disse og Naturbase.

Strompdalen er et granskogsområde med mye rik høgstaude- og storbregnevegetasjon. Skogstua ligger på den gamle innmarka og områdene nærmest den tidligere gården domineres av bjørk. Den gamle innmarka er delvis gjengrodd, men det finnes fremdeles en del typiske slåttearter i området. Det er ikke registrert rødlistearter i området. Strompdalen er også et attraktivt turmål for vandrere i nasjonalparken, og en mye benyttet veg mot Lomsdalen.

Det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og effekten av tiltaket. Naturmangfoldlovens § 9, "føre-var-prinsippet", får derfor ingen vekt i denne saken.

Forvaltningsmålet er at Lomsdal-Visten nasjonalpark og Strauman landskapsvernområde skal forvaltes slik at eksisterende hytter/byggverk kan benyttes som i dag. Etablering av nye byggverk skal ikke forekomme med mindre de har et allmenntilleggsformål. Riving og oppbygging av nye bygg med samme funksjon er søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet for å sette vilkår for utformingen og plasseringen av bygningene.

En bygning vil påvirke landskapet i større eller mindre grad. Utedo erstatter tidligere utedo, men har en noe annen plassering. At utedoen ikke plasseres på nøyaktig samme sted som tidligere ansees hensiktsmessig ut fra vurderingen fra hyttestyret. Nasjonalparkforvalter mener plasseringen ikke vil virke negativt inn på landskapsverdiene i området da plasseringen er innenfor det som kan kalles tunet. For å sikre at det ikke gir landskapsmessig uheldige virkninger settes krav om fargevalg og bruk av tak med ikke-reflekterende, matt og mørk overflate.

I forskriften er det presisert at ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Søker har lagt frem tegninger som viser en klassisk utedo med pulttak, høyde 2,5 meter og bredde 1,2 meter.

Naturmangfoldlovens § 10 skal vurdere økosystemtilnærming og samla belastning. Forvalter kan ikke se at det omsøkte tiltaket i tun-sammenheng vil øke den samlede belastningen. Dette er en bygning som skal flyttes, men ha samme funksjon som tidligere.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken.

Brønnøysund, 2. juli 2025

Søknad om bygging av nytt utedo

Dagens utedo i Strompdalen er plassert i vedboden. Denne løsningen har aldri fungert særlig bra. Uthuset ligger i myrholdig jord og er plassert nær bakken. Dette gjør at forråtnelse ikke skjer. I tillegg er kapasiteten dårlig. Det gjør at den må tømmes ofte, og det skal ikke mye til. Når det har vært skoleklasser på besøk er den ofte full. Det er på høy tid å få på plass en bedre løsning.

Hyttegruppa har funnet en plassering for ny utedo som vi mener er god – *se vedlagte bilder*. Her er det samtidig naturlig fall i terrenget og vi får løftet den tiltsrekkelig fra bakken, noe som gjør at kapasiteten blir langt bedre. Grunnforholdene er også mye bedre her enn tilfellet er med dagens løsning.

Det legges opp til et lite og diskret byggverk – *se vedlagt skisse*. Planlagt bygg vil males i samme farger som hytta og vil dermed gli fint inn i helheten i tunet.

Vi har allerede fått fraktet innover materialer og utstyr, slik at vi kan bygge nytt utedo på dugnadsturen vår i midten av september.

Jeg ber derfor om rask tilbakemelding på søknaden 😊

Med hilsen

Arild Strømmen
hyttegruppa – Strompdal skogstue

Vedlegg.

- Tegning – nytt utedo
- bilder som viser plassering etc.

Arkivsaksnr: 2024/7094-4

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 07.08.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	28/25	18.08.2025

Strauman landskapsvernområde - søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende vei til Sætra.

Forvalters tilrådning

Søknad fra Sigmund Aarstrand om dispensasjon fra byggeforbudet i Strauman landskapsvernområde for sprenging langs vei gnr/bnr 30/1 Sæteren innvilges. Dette med hjemmel i forskriftens § 3 pkt 1,3 bokstav a.

Følgende vilkår gjelder:

- Arbeidene skal foregå så skånsomt som mulig.
- Sprenging skal foregå i utenom hekke- og yngletid (mellom 15. juli og 15. april)
- Sprenging lang Sæterelva bør gjennomføres med svært begrenset mengde sprengstoff for å begrense skade eller forstyrrelser på vandrende fisk.
- Arbeidene skal foregå på eller i nær tilknytting til den eksisterende veien.
- Arbeidene skal være avsluttet innen 1. september 2027.

Kopi av vedtaket sendes til Vevelstad kommune

Søknaden

Sigmund Aarstrand har i epost den 19. april 2024 orientert nasjonalparkstyret om planer han har for eiendommen Sæter, som ligger innenfor Strauman landskapsvernområde.

I planene beskriver han blant annet opprusting av veien opp til Sætra, som ble bygget opp til husene i forbindelse med skogsdrift på 1990-tallet. Nå er planene for dette vedlikeholdet startet opp, men det krever at et parti blir sprengt for å lede bort vann.

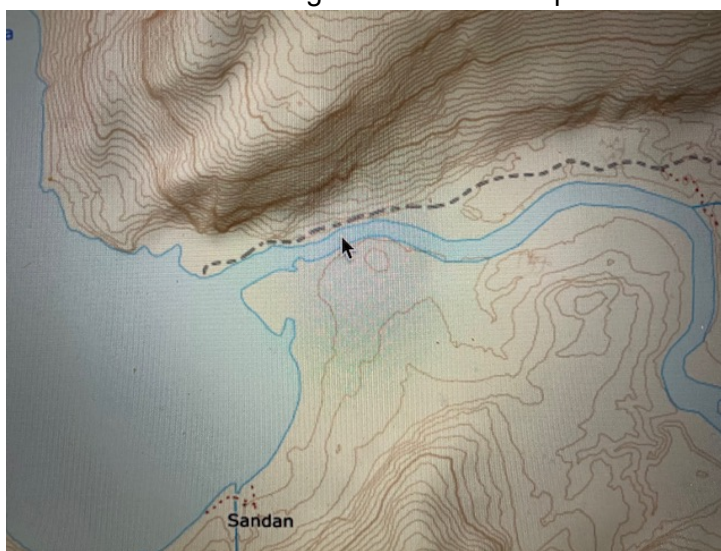
I henvendelsen fra 2024 skriker Sigmund Aarstrand at «Arbeidene betyr en ganske omfattende logistikk. Vi må ha gravemaskin innover, til det må vi bygge en flåte. Veien er vannskadet og vi har gjennomført foreløpige reparasjoner, ATV med henger er mulig, men er en viss utfordring. Vi må få orden på dreneringen og fylle igjen områder

som er grav ut, til det trengs en stor maskin. Tanken er å få veien opp til gården kjørbær for traktor. Deler av den gamle gårdsveien tenkes delvis renoveret til ATV bruk.»

Punktet som skal sprenges ut er skråning nede ved Nauststraumen lengst nede ved Lakselvvatnet. Søker har lagt ved et bilde fra området og et kart som viser punktet.

Bilde: Aktuelt parti

Kart: Markering av parti som skal sprenges.

Det søkes derfor om dispensasjon fra verneforskriften fra Strauman landskapsvernområde for sprenging langs eksisterende vei.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/ *Njaarken vaarjelimmiedajve* og Strauman landskapsvernområde ble opprettet 29.05.09 og forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med landskapsvernområdet er å *bevare et egenartet og stort skogkledd dalføre fra fjord til høyfjell med variert vassdragsnatur, særegne tidevannsstraumer og vannøkologiske forhold i Lakselvvatnet, geologiske forekomster og kulturminner. Strauman landskapsvernområde skal sammen med Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve sikre et helhetlig vern fra fjord til fjell på Helgeland.*

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Vernet av området innebærer at området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. verneforskriftens § 3 pkt 1.1. Blant tiltak som er listet opp som eksempler på slike inngrep er (...) sprenging og boring, bryting av stein, mineraler og fossiler og fjerning av større stein og blokker (...). I verneforskriftens § 3 pkt 1.2 klargjøres at dette likevel ikke er til hinder for vedlikehold av bygninger, innretninger og anlegg. Jf. § 3 pkt 1.3 a og j kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til *ombygging og mindre tilbygg til bygninger og anlegg.*

Veien opp til Sætra er også omtalt i dagens forvaltningsplan: «*Fra nordre del av Lakselvvatnet forbi Bjorvatnet til Sætra er det etablert en skogsvei. Denne har behov for vedlikehold. Flere steder er det benyttet stikkrenner av for liten dimensjon som har gitt erosjon i vegbanen og terrenget rundt som resultat*»

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal brukes som retningslinjer for forvaltningen ved vurdering av dispensasjon fra verneforskriften.

Vurdering av saken

Områdene er kartlagt i forbindelse med verneplan for Lomsdal-Visten, samt i forbindelse med forslag til verneplan for barskog i Midt-Norge. Opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra disse (Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3 og DN-rapport 1991-1), samt Naturbase.

I området Laksmarka-Sæterdalen finnes en del flatehogst av nyere dato. Dalførene er stort sett grandominerte, men området inneholder også store arealer glissen og fattig furuskog, samt mindre løv dominerte skog partier med blant annet spredte ospeholt og små innslag av gråor-heggeskog. Området er hovedsakelig fattig med mye røsslyngskog og en del blåbær skog. De mer avsides og høytliggende skogsmiljøene er gjennomgående eldre og mindre påvirket. Området innehar mange rike naturtypelokaliteter og er biologisk verdifullt. På sørsiden av Mølhusforsen en lokalt viktig restbiotop av fuktig, gammel, granskog. Nedstrøms Mølhusforsen er en mudderbank som har blitt klassifisert som regionalt viktig, med funn av svartonekjuke som er registret som nært trua art i norsk rødliste. Lengre ned, på østsida av Sæterelva er et område med gammel boreal lauvskog. Ved Fallforsen er det en lokalitet med svært fuktig granskogsmiljø som har flere rødlistearter. Ved Lakselvatnet er det registrert en rekke ulike ender, blant annet svartand som er registrert som sårbar på norsk rødliste. Ved Lakselvatnet er det også registret gjøk og skorpefyllav, som begge er klassifisert som nært truet. Norsk rødliste er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge (for mer informasjon se <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste>). Områdene er også ellers rike på fugleliv. Det er registrert hekking av hakkespetter og området har en god storfuglbestand.

Arealet ansees godt kartlagt og vi har heller ikke andre opplysninger som skulle tilsi at særlig viktig biologisk mangfold blir berørt av tiltaket. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Plassering av uthus vil, etter nasjonalparkforvalters vurdering, ikke være til særlig skade for det biologiske mangfoldet i området.

Skogsveien påvirker landskapet i større eller mindre grad. Veien er eksisterende og gjennom verneforskriften er det tillatt med motorisert ferdsel på veien helt opp til Sætra. En kjørbare vei vil være avgjørende for grunneier for å restaurere bygningene på eiendommen.

Veien går delvis over naboeiendom gnr 31 bnr 3, som eies av Vevelstad kommune. Det forutsettes at søker har avklart forhold knyttet til restaureringen med naboeiendommen.

Punktet som skal sprenges ut er skråning nede ved Nauststraumen lengst nede ved Lakselvatnet. Denne delen av veien er utsprengt tidligere, men ikke tilstrekkelig bredde for å få ledet vannet bort fra vei.

Arbeidene på veien vil være relativt kortvarige, og forstyrrelser vil være knyttet til perioder hvor det foregår anleggsdrift. Området hvor det ønskes sprengt ligger like ved Sæterelva hvor det vandrer gytefisk. Det må derfor vurderes om det er mulig med tiltak som reduserer faren for forstyrrelser på fisk som vandrer til gyteplasser.

Med unntak av motorisert ferdsel i forbindelse med elgjakt og NVEs målestasjon ved Sæterelva er det ikke innvilget andre tillatelser her.

Arkivsaksnr: 2022/6335-13

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 07.08.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	29/25	18.08.2025

Høring - Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til gjenreising av siste våningshus på Lomsdalsgården, Brønnøy - Lomsdal-Visten nasjonalpark

Vedlegg:

- 1 Høring - Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til gjenreising av siste våningshus på Lomsdalsgården - Børja i Brønnøy kommune.PDF
- 2 Fasadetegninger.PDF
- 3 Snitt.PDF
- 4 Kart.PDF

Forvalters tilrådning til høringssvar

Området Lomsdalen er vernet som nasjonalpark, og Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre er oppnevnt som forvaltningsmyndighet. Gjenoppbygging av huset i Lomsdalen har vært et tema siden før opprettelsen av Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Tiltaket er omtalt i kongelig resolusjon 29.05.09, hvor DN og Miljøverndepartementet tilsluttet seg anbefalingen fra Styringsgruppa om at det kan oppføres et bygg åpent for allmennheten på grunnen til Lomsdalsgården.

Dette har imidlertid ikke blitt tatt videre til utarbeidelsen av verneforskriften eller forvaltningsplanen, slik at nasjonalparkstyret nå ikke har mulighet for å innvilge tiltaket i tråd med disse.

Nasjonalparkstyret er nå i gang med revisjon av forvaltningsplanen for nasjonalparken, som skal ferdigstilles i 2026. Det er registret at det er svært delte meninger om dette tiltaket, og senest da saken var til orientering i Rådgivende utvalg for Lomsdal-Visten nasjonalpark i desember 2024.

Tiltaket vil kreve en dispensasjon fra verneforskriften.

Nasjonalparkstyret mener på bakgrunn av dette at det vil være svært uheldig å konkludere enten positivt eller negativt på tiltaket før det har vært grundig drøftet i en type forvaltningsplanprosess som nå er i gang.

Høringen

Brønnøy kommune har sendt over høring i søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til gjenreising av siste våningshus på Lomsdalsgården i Brønnøy. Skrivet ligger vedlagt.

Tiltakshaver er Velfjord historielag, som begrunner søknaden med følgende:
«Grunnmuren skal gjenbrukes og huset er basert på foto og nøyaktige mål av det opprinnelige våningshuset. Hensikten er å ivareta og formidle kulturhistorien knyttet til flere hundre års drift og bosetting i Lomsdalen. Huset skal være åpent for turfolk, reindriftsnæringen og tilsyn/forvaltning. Huset vil få en grunnflate på 32,8 m2 og har således et lite fotavtrykk.»

Høringsfrist er satt til 16. juli, men etter samtale med saksbehandler i Brønnøy kommune er det mulig å komme med høringssvar frem til 20. august.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Alle inngrep i landskapet er forbudt etter verneforskriftens § 3.1. Det er likevel åpnet for at nasjonalparkstyret kan dispensere enten i gitte tilfeller (verneforskriftens §3.1.3) eller gjennom den generelle dispensasjonsbestemmelsen som gis i naturmangfoldloven (nml §48) når særlige forhold taler for dette.

Nasjonalparkstyret kan med hjemmel i forskriften innvilge åpne hytter i tråd med forvaltningsplanen og innvilge gjenoppbygging av hytter som har blitt ødelagte av naturskade eller brann. Huset i Lomsdalen «faller» gjennom begge disse dispensasjonsmulighetene siden det ikke ligger inne i forvaltningsplanen og at ødeleggelsene skyldes naturlig forfall og manglende restaurering. I dag vises huset i landskapet som en haug med stokk og plank.

En eventuell dispensasjon for gjenoppbygging av våningshuset må derfor gjøres med bakgrunn i naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig,

eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering av saken

Eiendommen, Lomsdal gnr/bnr, 187/1 i Brønnøy kommune er en veiløs landbrukseiendom, som ligger innenfor vernegrensene til Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Verneverdiene er gjengitt i avsnittet over. Denne saken kan berøre både det biologiske mangfoldet, bevaring av urørte naturområder og kulturminner. I forhold til om tiltaket strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig må en vurdere dette opp mot hva et slikt prosjekt også kan tilføre verneverdiene positivt i et slikt prosjekt.

For mange oppleves Lomsdalen som «selve hjertet av Lomsdal-Visten nasjonalpark» og tiltaket engasjerer. Et nytt bygg her vil for mange oppleves som en berikelse for å kjenne på kulturhistorien, men for mange vil dette også være et uønsket inngrep i naturen. Spennet i disse følelsene skal forvaltningen av nasjonalparken føre ned til en konklusjon, og det viktigste verktøyet for en slik konklusjon er gjennom en forvaltningsplan. Eksisterende forvaltningsplan løfter ikke opp denne problemstillingen, mens forskriftens §3.1.3.e kan tillate nye åpne hytter i tråd med forvaltningsplanen.

Kongelig resolusjon fra 29.05.09 legger grunnlaget for å tillate en «åpen hytte i Lomsdalen». Når ikke dette er tatt inn i forskriften vil den eneste muligheten for nasjonalparkforvaltningen å innvilge dette gjennom den generelle dispensasjonsbestemmelsen, naturmangoldovens §48. Det vil samtidig være svært kontroversielt av forvaltningen å bruke denne muligheten for å innvilge bygging av et nytt åpent hus i nasjonalparken.

Historikk i saken

- Høsten 2022 mottok Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre en henvendelse fra Velfjord historielag med spørsmål om mulig gjenreising av våningshuset i Lomsdalen i Brønnøy.
- Saken har avventet tilbakemelding og avtale med grunneier, Helgelandskraft som kom på plass sommeren 2024.
- Etter dette ble saken lagt frem til orientering for Rådgivende utvalg den 4. desember 2024, hvor det ble gjort følgende behandling: *«Naturvernforbundet i Nordland mener at forvaltningen ikke bør bruke naturmangfoldovens §48 i denne saken. Siden området er dårlig kartlagt bør "føre var" prinsippet være gjeldende. Det ble også påpekt at tiltaket vil bidra til økt ferdsel i området, samt at et slikt tiltak like godt kan formidle historien fra eksempelet et byggetun. Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt er skeptisk til tiltaket siden dette er en direkte tilrettelegging i nasjonalparken. Her står allerede en åpen hytte like i nærheten. Flere i utvalget savner utdypende informasjon om prosjektet. Både hvordan historien skal formidles, utseende, materialvalg og forholdet til kulturminne. Siden eksisterende bygning allerede langt på vei har gått tilbake til naturen, så vil dette bygget være å betrakte som et nybygg.»*
- Tilbakemeldingen fra nasjonalparkstyret til Velfjord Historielag ble etter dette: *«Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre tar signalene fra Rådgivende utvalg til orientering og avventer mer konkret tilbakemelding fra de involverte i prosjektet.»*
- Velfjord historielag orienterte styret for nasjonalparken om prosjektet i møte den 17. mars 2025, hvor tilbakemeldingen til historielaget var at prosjekteier søker Brønnøy kommune om en byggetillatelse.

Kulturminner er den del av verneformålet. Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Det vil da også være sentralt å tenke byggetradisjoner, historiske hendelser og

bosettingsmønster lokalt i disse områdene. Dette er tema som er godt dokumentert fra området blant annet gjennom forfatter, Arvid Svelis bøker. Jordbrukskulturen før 1960, bosettingsmønster og historiene rundt fjellgårdene i området er relativt godt bevart og et viktig tema for Lomsdal-Visten nasjonalpark. [De som var her før oss | Lomsdal-Visten Nasjonalpark](#)

-

Forvalter har forsøkt å finne ut om eksisterende tuft er å regne som et kulturminne i nasjonalparken. Etter tilbakemelding fra Nordland fylkeskommune, som er kulturminnemyndighet og Brønnøy kommune er det kommet frem at bygget ikke er registrert i kulturminnesøk eller SEFRAK-registeret (som er et generelt kulturhistorisk register). Men det er ikke gitt en avklaring om tuften er å regne som et kulturminne. Dette må eventuelt tas høyde for.

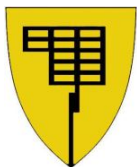
En eventuell tillatelse til bygging vil også medføre økt aktivitet, slik som transport av materialer og utstyr. I Lomsdal-Visten nasjonalpark er all motorisert ferdsel forbudt. Aktiviteten vil ikke være knyttet til kun byggeperioden, men også kunne regne med at det søkes om dispensasjoner for senere vedlikehold og frakting av utstyr.

Nasjonalparkstyret har nå satt i gang arbeidet med forvaltningsplan og det er forventet at det foreligger et forslag til årsskiftet. Endelig vedtak er etter tidsplanen planlagt i 2026.

Det er registret at det er svært delte meninger om dette tiltaket, og senest da saken var til orientering i Rådgivende utvalg for Lomsdal-Visten nasjonalpark i desember 2024.

Selv om det har tatt tid med andre avklaringer mener forvalter at det vil være svært uheldig å konkludere enten positivt eller negativt på tiltaket før det har vært grundig drøftet i en type forvaltningsplanprosess som nå er i gang.

Tiltaket vil kreve en dispensasjon fra verneforskriften.

Brønnøy kommune

Plan og utvikling

«MottakerNavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Vår referanse:

2025/1784-2

Deres referanse:

«Ref»

Saksbehandler:

Bjørn-Inge Lange
900 70 852

Dato:

16.06.2025

Høring - Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til gjenreising av siste våningshus på Lomsdalsgarden - Børja i Brønnøy kommune

Velfjord historielag søker om å sette opp en kopi av det siste våningshuset på Lomsdalsgarden, gnr/bnr 187/1. Plasseringen av huset ligger i et LNFR-område i kommuneplanens arealdel. Videre vil det omsøkte huset bli liggende i en hensynssone for reindrift. Det må derfor søkes om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Velfjord historielag begrunner dispensasjonssøknaden med følgende:

Grunnmuren skal gjenbrukes og huset er basert på foto og nøyaktige mål av det opprinnelige våningshuset. Hensikten er å ivareta og formidle kulturhistorien knyttet til flere hundre års drift og bosetting i Lomsdalen. Huset skal være åpent for turfolk, reindriftsnæringen og tilsyn/forvaltning. Huset vil få en grunnflate på 32,8 m² og har således et lite fotavtrykk.

Området fremstår som uberørt, men økonomisk kartverk viser at det har vært to bygninger i området.

Det er verken registrert viktige naturtyper eller trua/sårbare arter i området hvor det nye våningshuset skal stå.

Området er registrert som svært viktig friluftsområde.

Våningshuset vil bli liggende i en flyttlei for rein.

Det er ingen skog- og jordbruksinteresser i området.

Det er ingen kulturminner i området.

Dersom søknaden innvilges vil søker bli informert om at det skal meldes til kulturminnemyndighetene dersom arbeidet kan virke inn på automatisk fredet kulturminne

Postadresse:
Rådhuset
8905 BRØNNØYSUND

Org.nr.: 964 983 291

E-post:
postmottak@bronnøy.kommune.no

Nettsider:
<http://www.bronnoy.kommune.no>

Telefon:
75 01 20 00

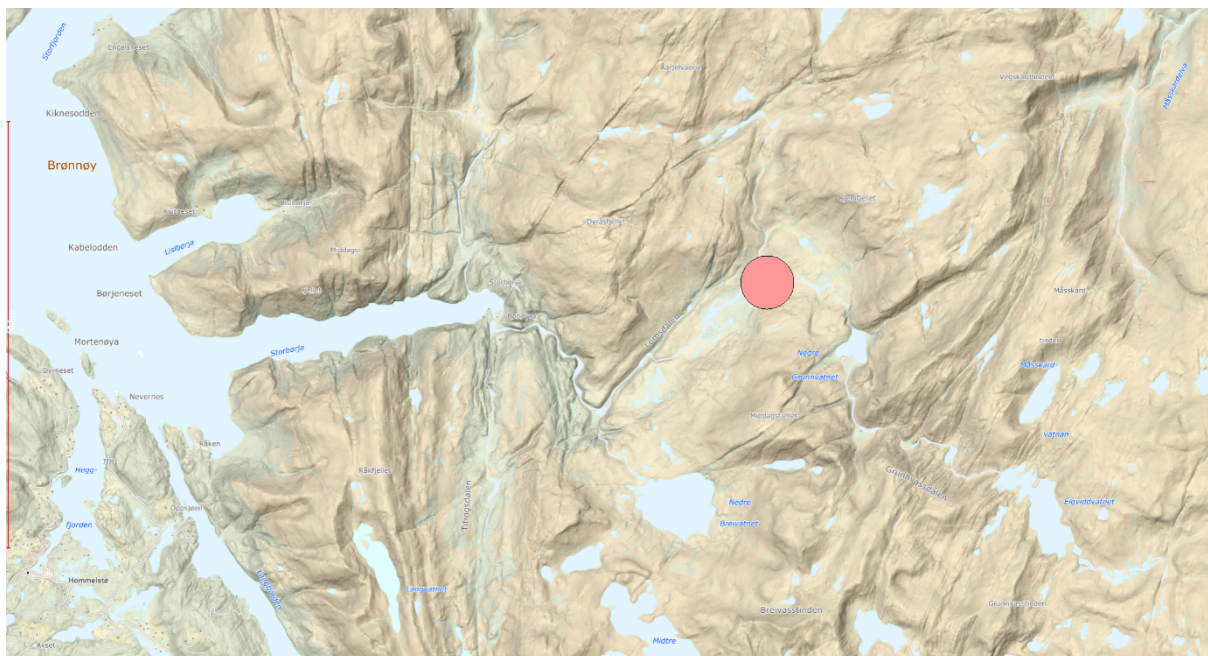
Bankkonto:
4534 05 00117

eller samisk kulturminne, samt at arbeidet må stanses i henhold til kulturminneloven § 8 annet ledd.

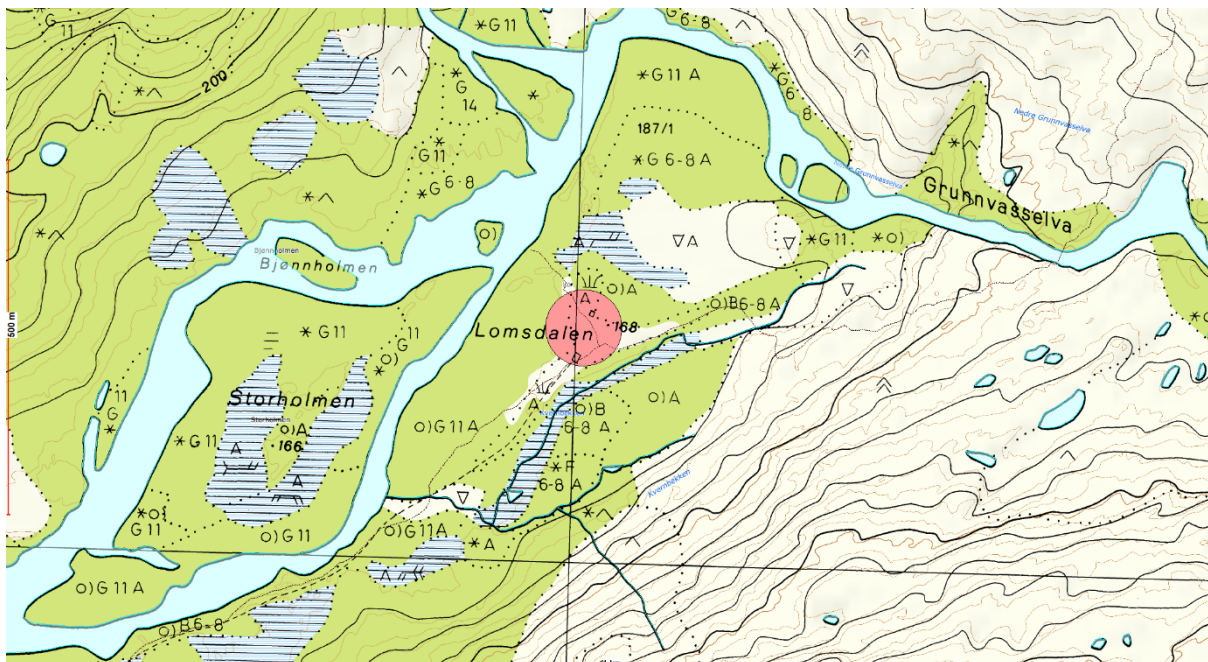
Det er som nevnt over ingen registrerte trua eller sårbare arter eller noen viktige naturtyper der bygget skal stå. På bakgrunn av det forannevnte vil ikke det omsøkte tiltaket føre til skade på naturmangfoldet eller føre til en uforholdsmessig stor belastning på økosystemet.

Natur- og kulturmiljø vil som tidligere nevnt ikke bli berørt av det omsøkte tiltaket. Når det gjelder friluftsliv vil huset kunne brukes av friluftlivsinteressene og således ikke være til ulempe for friluftslivet. Det vil ikke føre til en privatisering av området.

Dersom reinbeitedistriktet ser en større fordel enn ulempe av tiltaket siden de også vil kunne benytte bygget vil det kunne tale for at det kan gis dispensasjon sett i sammenheng med det som er nevnt over. En innvilgning av dispensasjonssøknaden forutsetter vider at det ikke er noen andre av høringsparte4ne som en vesentlige innvendinger til tiltaket.

Oversiktskart over plassering av våningshuset, rød sirkel.

Situasjonsplan

I den forbindelse sender vi søknaden på høring og ber at eventuelle merknader er oss i hende innen **16. juli 2025**. Dersom høringsfristen ikke kan overholdes, ber vi dere om å gi beskjed om dette til saksbehandler.

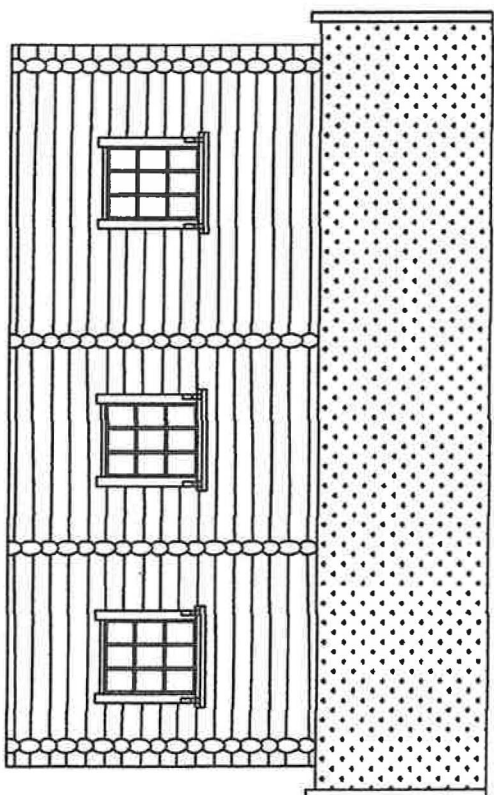
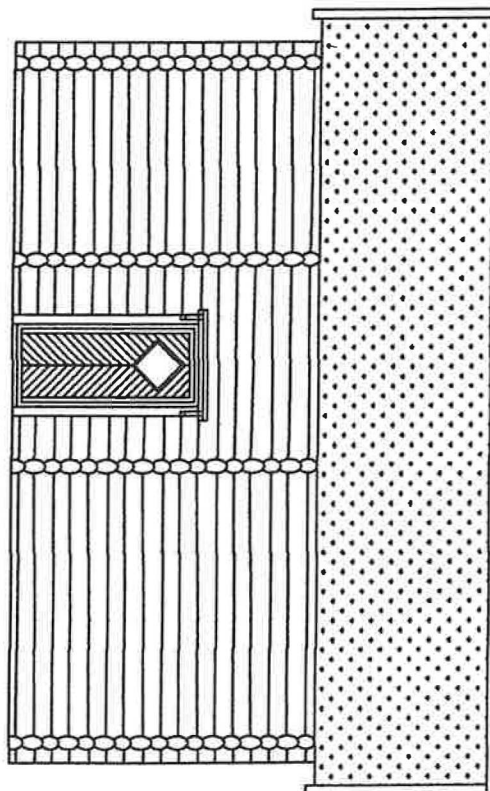
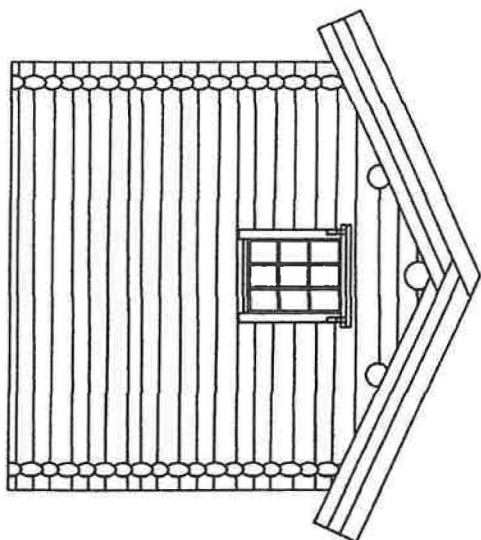
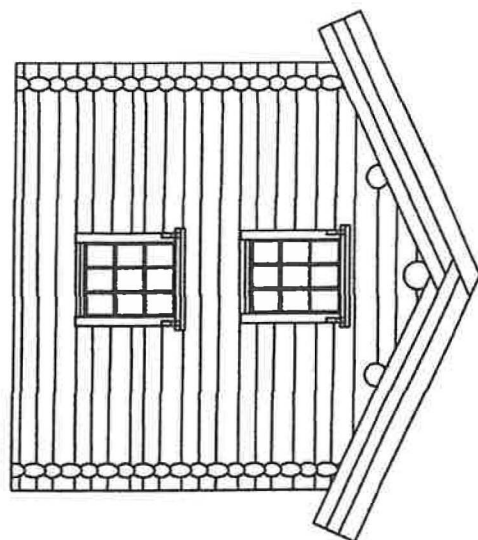
Med hilsen

Bjørn-Inge Lange
arealplanlegger

Dette dokumentet er elektronisk og sendes uten signatur.

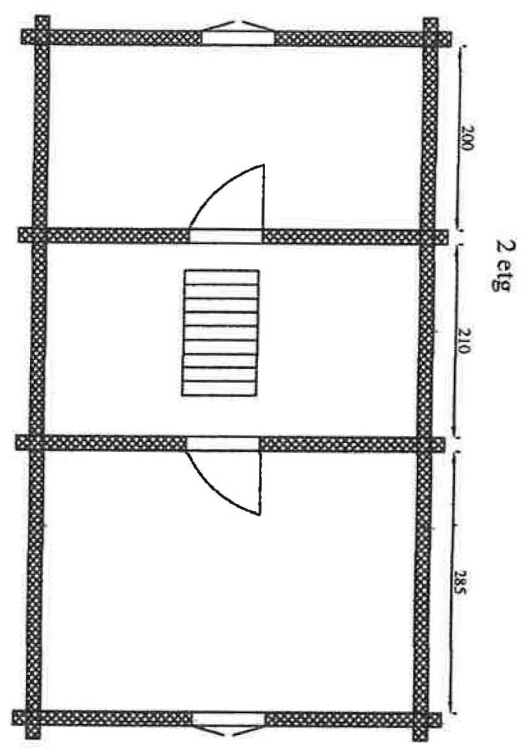
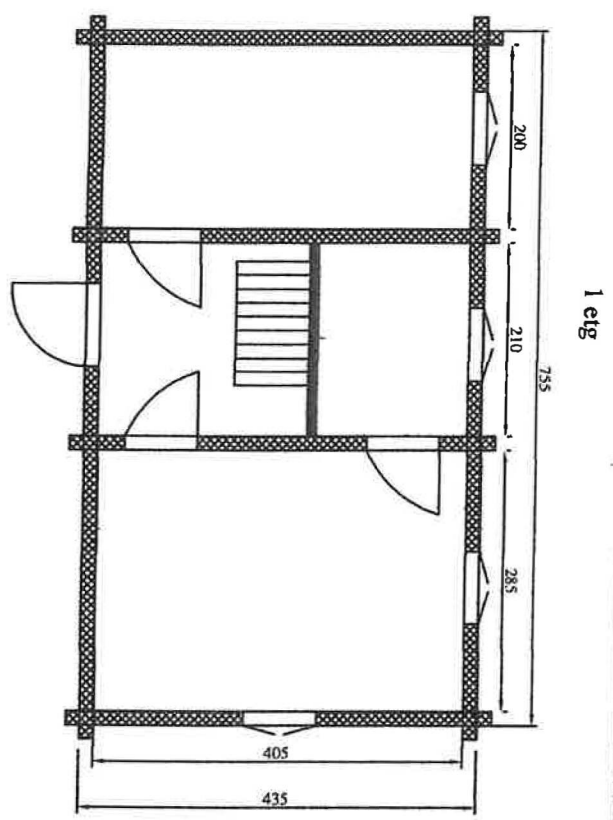
Adresseliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	BODØ
JILLEN-NJAARKE	c/o leder Torstein Appfjell	8684	TROFORS
REINBEITEDISTRIKT	Haustrisvegen 98		
SAMEDIGGI / SAMETINGET	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK

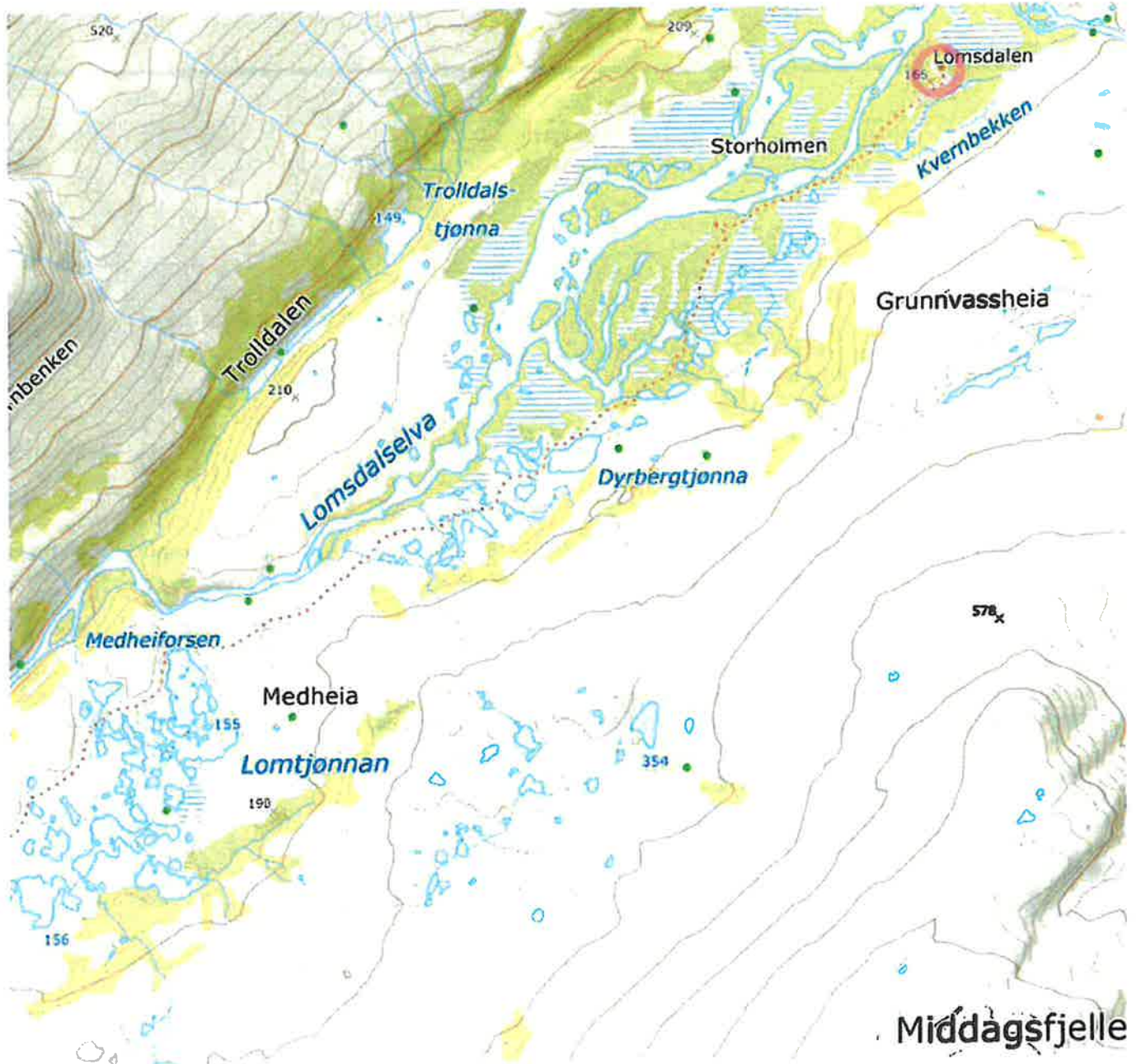
BØRGERFELT-LAFT A.S. 8692 HATTFJELLDAL		Dato:
Byggherre: Lomdalsstua		Mål: 1:75
Prosjekt:		Revidert:

9

BØRGRELL-LAFT A.S. 8692 HATTFELLDAL		Dato:
Byggherre: Lomsdalsskua		Mål: 1:75
Prosjekt:		Revidert:

2

ST 30/25 Eventuelt